

end et halvt Aar, og man tillige vedtog, at Lyendet indtil det 22de Aar skulde have fast Tjeneste, saa var derved naturligvis afgjort, at Ingen under 22 Aar kan fastes paa fortere Tid end et halvt Aar; men, naar de ere over 22 Aar, ville de være berettigede til at ernære sig ved Dagleie, altsaa ogsaa ved Accordarbejde og ved andre Slags Forretninger, som de maatte finde hensigtsmæssige og fordeelagtige for sig. Jeg mener, at i ethvert Tilfælde skulde Indskrænkningen være ubetinget gjældende indtil det fyldte 22 Aar. At det, jeg har foreslaaet, ikke skulde staae i Sammenhæng med Udviklingen her i Staten, kan jeg paa ingen Maade erkjende. Vi have ingen Trællestand, det er aldeles vist, og jeg skal vist vogte mig for at gjøre det første Skridt til at forsøge paa at indføre en saadan Tilstand mere. Det er ingenlunde min Mening. Min Mening er kun den, at jeg vil have det unge Lyende, der har hverken Forældre eller Børger, som tage sig tilbørligt af det, anført paa den Maade, som jeg antager for den meest heldbringende. Der er udtalt af en æret Rigsdagsmand, at, naar Trangen til Lyende ophørte, og alle unge Mennesker af Bondestanden i det Hele indskrænkedes til at skulle tage fast Tjeneste, saa vilde de kunne komme til at gaae ind paa endog meget uheldige Vilkaar. Ja, det er ganske vist; skulde Forholdene her i Tiden forandres saaledes, at det blev vanskeligt at erholde fast Tjeneste, da vilde der være Grund for Lovgivningsmagten til at gjøre Forandring i, hvad jeg har foreslaaet; men den Tid er vist overmaade fjern. Det er vist Ingen, som kender Forholdene omkring i Landet, ubekendt, at der er Brug for langt flere Tjenestefolk, end der for Tiden kan faaes, da de hellere søge andet Erhverv. Det er imidlertid paa ingen Maade fra den Side, at jeg seer Sagen; thi jeg skal ikke for min egen Fordeels Skyld paa nogen Maade hindre Udviklingen af frie Forhold her i Landet; men jeg troer, at det, man her bringer i Forslag, vil medføre Farer, som man umuligt i dette Døielik kan beregne. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) meente, at jeg burde have ud-

videt mit Forslag til alle unge Mennesker og foreslaaet dem forpligtede til at tage fast Tjeneste. Den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgkreds (S. Pedersen) har tildeels udtalt min Ansæelse, og desuden troer jeg vist, at den ærede Rigsdagsmand vil være enig med mig i, at alle Forældre i Byerne, som have nogen sand Omsorg for deres Børn, ville i Reglen, saasnart Børnene ere confirmerede, anbringe dem i en eller anden Lære. Dersom man paa Landet ønsker sit Barn anbragt ved et Haandværk eller i Handelslære eller paa et Contoir eller andet Saadant, da er der vist Ingen, der lægger den allermindste Hindring i veien derfor. (S. A. Hansen: Men Pigerne?). Pigerne maae efter min Mening tage fast Tjeneste, indtil de have naaet en vis Grad af Modenhed, da de i den tidligere Alder ere udsatte for Meget, som det vist ikke her hverken er passende eller hensigtsmæssigt at omtale. Det er min Overbeviisning, at Pigerne bør strengt holdes til at tage fast Tjeneste, indtil de komme saavidt, at de selv med behørigt Overlæg kunne dømme om deres eget Forhold. Den ærede Rigsdagsmand har tillige meent, at det var en stærk Motivering fra min Side, naar jeg vilde, at Kommunen skulde have et Slags Formynderskab over dem, som Intet eiede, og jeg derimod meente, at det var overflødigt for dem, som eiede Noget; men det forekommer mig dog ikke er Tilfældet. Jeg er nemlig gaaet ud fra, at de, som eie Noget, have af Staten beskikkede Curatorer, som i Reglen ville understøtte dem med Raad og Daad; men derimod have de, der ingen Formue have, ingen saadan. For den, der har bevæget sig saameget, som vel de Fleste af os her have gjort, i Landet, og seet, hvorledes det gaaer til in specie omkring paa Landet, kan ved ret vel, at de, jeg her sigter til, ere ingenlunde Børn af egentlig kjerlige Forældre. Forældre, som Børnenes Vel i høj Grad ligger paa Sinde, ville nok, uden at jeg behøver at tage mig af dem, sørge for, at deres Børn blive førte paa den rette Vej; men ved Siden af dem findes der en Befolkning, som jeg vil bede Gud bevare Danmark fra skal blive for talrig; man kalder den med et Kunstudtryk Proletariat; jeg vil kalde den Fattigmands-